

A Fenntarthatósági témahét eseményei

a Neumann János Egyetem Petőfi Sándor Gyakorló Általános Iskolájában

2019.03.18-22.

„A fenntarthatóságra való felkészítés egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet-és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusán felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös döntéseikért, tetteikért. Ezek az intézkedések biztosítják az egészséges környezetet és a hatékony gazdaságot a jövő számára.” Czippán Katalin – Havas Péter – Victor András

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a 2018/19-es tanévben negyedik alkalommal hirdette meg a Fenntarthatósági témahetet, melyhez iskolánk is csatlakozott. Az általunk kidolgozott programsorozaton iskolánk minden diákja részt vett. A témahét megtartásával az idézetben szereplő távlati célokon túl, a következő, rövid távú célokat tűztük ki: a tanulók ismerjék meg az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait. Legyen igényük az információkeresésre, az önálló ismeretszerzésre. Kiemelt szerepet kapott a környezettudatosság, illetve az ember és a természet harmonikus együttélési módjainak tisztelése, ilyen megoldások értékelése és keresése. A fenntarthatóságot a 3 pillérré építve: környezeti, társadalmi és gazdasági szempontok szerint tártuk a diákok elé. A módszertant illetően az élménypedagógiai módszereket preferáltuk.

Iskolánkban a témahéten a különböző korosztályoknak eltérő feladatokat és programokat kínáltunk, melyekből szabadon válogathattak. Talán ennek is köszönhető, hogy tanulóink nagy lelkesedéssel vettek részt.

I. Irány a piac!!!

Téma: áruismeret

Kiknek szól: 7-10 éves gyerekek

Cél: bővüljön a gyerekek áruismerete, ismerjék meg az összefüggéseket a mennyiség, a minőség és az ár között. Ismerkedjenek a piaci viszonyokkal és viselkedési formákkal. Legyenek tisztában azzal, hogy a helyi termelők árujának vásárlásával hozzájárulnak a környezetvédelemhez.

Előzetes tudás: alku, termék, termelő, kereskedő (fogalmak).

Időkeret: 2x45 perc

Foglalkozás menete:

A gyerekek megfigyeléseit feladatlapok irányítják.

- a) Az egyik csapat főleg megfigyelési feladatot kap, különböző csoportokban dolgozhatnak: sárgarépa, alma, paprika, stb. csoport, és a nevüknek megfelelő terményekről kell információkat gyűjteniük.
- b) A másik csapat főleg riport készítési feladatokat kap.
 - Érdeklődj néhány vevőtől miért jött a piacra, gyakran jár-e ide, szeret-e piacon vásárolni vagy inkább boltba jár?
 - Készíts riportot eladókkal:

Rendszeresen jár-e ide árulni, miért a mai napon jött, elviszi-e máshová is az áruját, mennyi termelt idén az adott áruból, östermelő-e, van-e még otthon eladni való

terménye, hogy dönti el, mennyiért adja az áruját, mennyi haszna van egy kiló eladásából?

Munkaforma: páros vagy kiscsoportos

Eszközök, anyagok: feladatlapok, íróeszközök, pénz a vásárláshoz

II. Játsszunk boltosat!

Osztálytermi feldolgozás.

1. Az árak folyamatos megfigyelése, az újságban megjelenő piaci árak kigyűjtésével.
2. Egy adott összeg meghatározása (pl. névnapi ajándékozásra), annak megtervezése, mit tudunk belőle ajándékba venni, majd annak bolti sétán történő kiválasztása.
Összehasonlítjuk a tervezettet a valósággal.
3. Szimulációs játék, esettanulmány:
Szerepjáték a vevő, eladó szerepének bemutatására, fogalmának megbeszélésére.
Az alku eljátszása.
Különböző vásárlói attitűdök bemutatása.
Illemszabályok bemutatása.
Termények játékos felismerése (tapintás, szaglás ízlelés).
Áruféleségek kitalálása (szólánc, memória játékok, kirakós játék stb.).
Egy termék kiválasztása, és annak összegyűjtése, hányféle termék található, amit abból készítettek. Hányfélélt lehet kapni abból a termékből, mitől függ az ára, kóstolóval egybekötött íz-ár összehasonlítás.
Szerep- és szituációs játék, ahol vásárlást gyakorlunk különböző boltokban: élelmiszer-, ruházati-, papír- és játékboltban. Figyelünk a helyes viselkedési formákra. Megbeszéljük, hogyan kérdezzünk határozott elképzelés esetén, ill. nézelődés esetén. Mit szabad megérinteni, megfogni az üzletben és mit nem. Mit tehetünk, ha a megvásárolt áru hibás, hogyan reklamáljunk?

III. Megy, mint a meszes!"

Könyvtári, számítógéptermi környezetben megoldható feladat.

- Keressetek képeket az Interneten a következő foglalkozásokhoz és készítsetek képalbumot az alábbi szakmákhoz! Elsősorban a mesterségek elnevezése mellett megjelölt oldalán kutassatok találatok után!

mészégető – oszk.hu

drótos(„tót”) -nyest.hu ,

ablakos(„tót”) – nyest.hu

vándorköszörűs/ - www.tankonyvtar.hu

szénégető – oszk.hu

kubikos – oszk.hu

bőrdíszműves <http://mek.oszk.hu/>

- A képek és leírások segítségével (akár csoportok szerint) beszélgetetek az szakmákról! Mely szakmák élnek mind a mai napig? Melyeket, mi váltotta fel? Miért? Jó lenne-e, ha még mindig meglennének ezek a foglalkozások? Ha igen, miért, ha nem, miért nem? Hogyan kapcsolódnak vajon a felsorolt szakmák a fenntarthatósághoz?
- Mit jelent az alábbi két mondás a megbeszéltek alapján?
„Fut, mint a meszes...”
„Rosszul esik, mint ablakosnak a hanyatt esés... !”

- Soroljatok fel további régi foglalkozásokat! Akár ezekhez is gyűjthettek mondásokat, közmondásokat!

IV. Éltető víz, mindennapi energia

- Üzemlátogatás egy vízműtelepen, vagy egy megújuló energiát (is) hasznosító intézménynél/vállalkozásnál.
- Internetes búvárkodás az energiagazdálkodásról, az energiaforrások környezetre gyakorolt hatásáról.
- Az üzemlátogatás kiváltható, vagy kiegészíthető vetítésekkel, és a „Hogyan takarékoskodhatunk az energiával?” készlettel való foglalkozásokkal.

Ajánlott Youtube –video:

Hogy kerül a víz a csapba?- Alma és Véda megmutatja

Hogyan készül az ivóvíz?

Források :

- Ádám Ferencné:
Fenntartható fogyasztás családi és iskolai közösségekben
<http://mkne.hu>, <https://carbonsolving.cf/>, <http://www.oszk.hu/>

Összegzés:

Iskolánk 21 osztályának tanulói, valamennyien sokat profitáltak az általuk végrehajtott feladatokból. A javasolt programokból az évfolyamok a korosztályuknak megfelelően válogattak, és kedvük szerint ki is egészítették azt saját ötleteikkel.

A fenti lehetőségek közül első osztályosaink a tanteremben megvalósítható lehetőségeket választották: terményeket mutattak be, ismertek meg, szituációs játékokat játszottak, verset tanultak. A második osztályosok a piacra látogattak el, és az osztályteremben feldolgozták a tapasztalatokat, gyümölcsös játékokat játszottak, a piacon is kapható gyümölcsöket vágta ki prospektusokból. A harmadikosok alaposan körbejárták a piacot és az előre megadott szempontok szerint információkat gyűjtöttek, vásároltak. Az osztályteremben jegyzőkönyvezték és megbeszélték a tapasztaltakat. A negyedik évfolyam tanulói is elmentek a piacra, ahol a megadott szempontok szerint információkat gyűjtöttek és vásároltak, majd az iskolában közösen gyümölcslátat készítettek és szituációs játékokon keresztül elsajátították a helyes vásárlási viselkedési formákat. Ötödik osztályosaink az interneten különböző szakmákhoz képeket kerestek, amikből aztán a szakmákat bemutató képalbumot készítettek. A hatodik osztályosok értelmezték a fenntarthatóság kifejezést, majd interneten régi korok szakmáiról kerestek információt és képeket. Ezen kívül részt vettek az iskolai „Te szedd!” programon. A hetedi évfolyam tanulói plakátot készítettek a megújuló energiaforrások népszerűsítésére, és Montessori jellegű társasjátékokon keresztül ismerkedtek meg a megújuló és nem megújuló energiaforrásokkal. A nyolcadik osztályosok ismeretterjesztő videókon keresztül megismerték a fosszilis energiaforrások veszélyeit és öko-szatyrot készítettek maguknak stencilezős technika alkalmazásával.

2019. április 15.

Monzák Emese
az iskolai program koordinátora